

AQUAFORTS

REVISTA D'ART

■ ■ ■ ■ I HUMOR

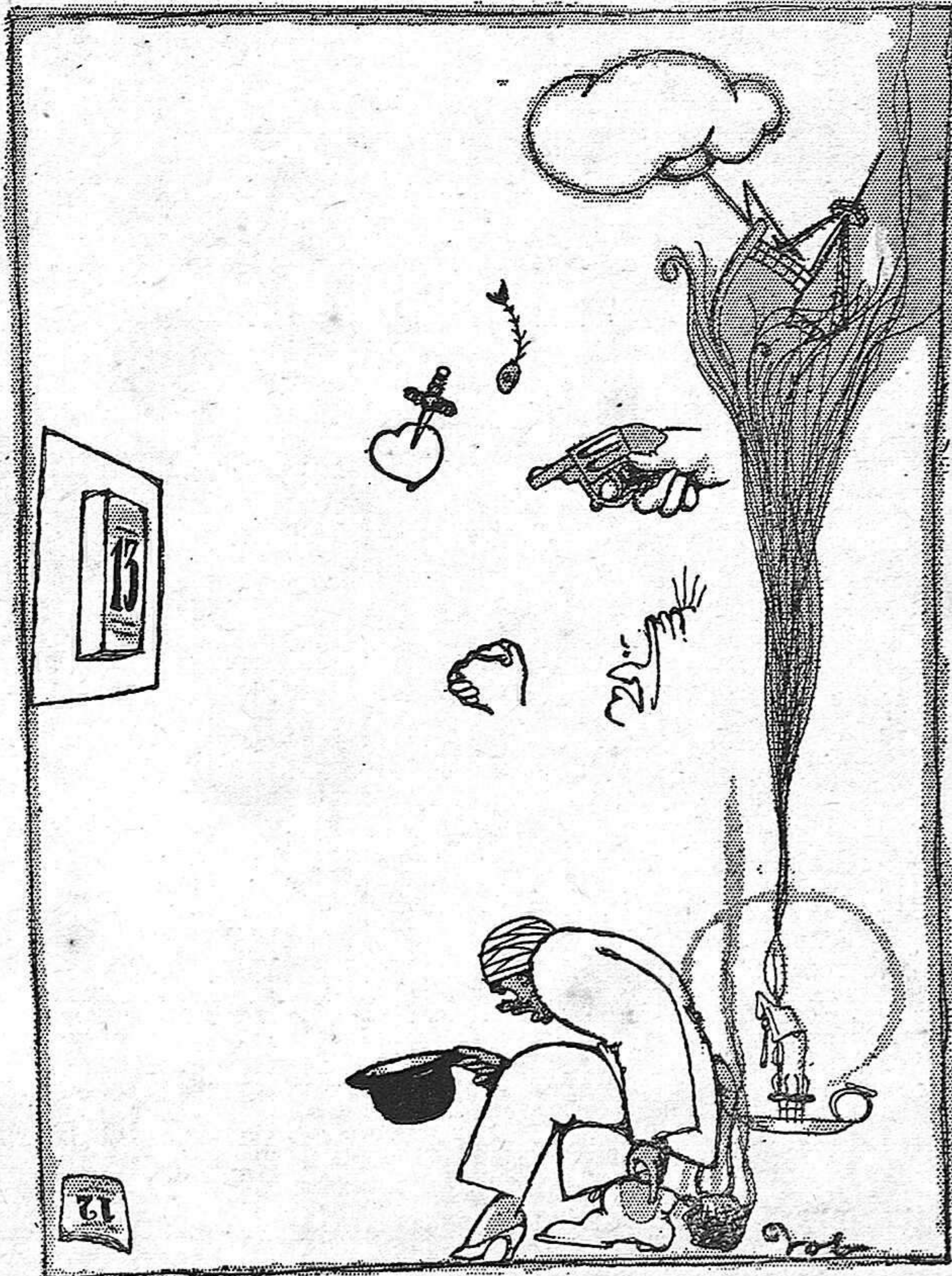
: SURT :

C A D A

QUINZE

: DIES :

20 CÈNTIMS

Tribut al 13

— Jo't saludo!!

LA NOSTRA FESTA - - -

AVUI la Casa vesteix de gala; el soroll vibrant de les campanes ha anunciat solemnement als quatre vents la gran diada, i Girona, aquesta Girona nostra, tota bondat, tota entusiasta, tota divertida, tota alegre i vellugadiça reb, amb els braços oberts i cara sana i vermella les notes estridents i festives del nostre quinzenal.

Nosaltres, com els dels pobles en dia de festa major, ens vestim amb lo bo i millor, ens posem trajo nou, ens adornem la fatxada i sortim al carrer seguríssims de que tan els de dins com els de fóra, diran que tot bat d'alegria i bon humor, que tota la Ciutat està alegroia i que tot vessa de rialles.

I sortim més entusiasmats encare, perque és veritat que tenim la festa major, i que hi hauràn forasters *de veres*, i que'ls carrers estaran plens de tot lo milloret que cada poble conserva, i per que no?, d'aquell estol de forasteres delicioses...

I sortim més entusiasmats encare, perquè tot lo que hem fet, tot lo que representa aquest número, va dedicat d'una manera directa a les nostres incomparables damisel·les, aquestes flors de jardí ufanós, gloria de la Patria nostra; án aquest esclat de joventut ardida que treballa i riu, que pensa i és joliva; án aquestes fons de beutat ont l'aigua crestallina és una dolça medicina per a apagar la sed dels cors enamorats...

Per a aquestes nostres elegants pulcres i distingides, per a aquestes nostres aristocràtiques feminitats que en abundosa deü espargeixen el seu perfum natural i transformen en jardins els nostres carrers; per a aquestes nostres úniques modistetes que elles soles són prou per a fer trastornar tot lo trastornable i que amb els seus cants jolius, els crits i les notes agudes de les seves rialles, son tot el complement de la nostra vida; per a aquestes menestres que no hi ha més a desitjar, per a tota aquesta Girona que és com si diguessim la nostra vida, es fa la festa.

* * *

I contents i aixelerats de poguer riure i viuen aquesta *vall de llàgrimes* avui ens trovem que quasi no sabem qui som; és tanta l'emoció, és tanta l'incomprensible sortida extraordinaria de AIGUA-FORTS, que nosaltres mateixos restem pa-

rats i ens en fem creus; no sabem si és màgica o voler dels Sants o si hi ha alguna cosa a darrera la porta. Més lo que'ns interessa i de debò és que sortim esplèndidament i molt més que sortir, que'l sortir no seria rès; se'ns espera, se'ns llegeix i se'ns esmenta favorablement.

I podeu contar, doncs, el nostre optimisme com se va enlairant i com tenim fe en les nostres rialles i fuetades!

* * *

Preneu, amables damisel·les, aquestes planes d'AIGUA-FORTS com a ofrena a la vostra hermosura, al vostre caràcter i al vostre candor; vos ofrenem aquestes planes en lloor a lo que sou i representeu en la nostra vida ciutadana, ja que sense vosaltres, fades divines, aixó seria un desert i nosaltres no la podem concebir una Girona freda, inerte, esporuguida i covarda; nosaltres la volem forta, viva, alegre, riallera, inquieta, enèrgica....

I tot aixó som nosaltres!

Salut, i aquí am safata d'argent vos l'entreguem la nostra obra: accepteu-la de bon grat i podeu contar amb ella amb l'admiració incondicional de tota

LA REDACCIÓ

UNA FORMULA UTILISIMA - -

LENAMENT
convençuts de
que una de les
causes princi-

de les massa freqüentes—desgraciadament—diferències matrimonials, consisteix en l'extraordinaria diferència o excessiva igualtat d'edat entre'ls dos *consortes*, várem preocupar-nos—en favor de l'humanitat—d'aquest capdal assumpte; i varem encarregar a un dels nostres redactors (eminència indiscutible en problemes socials) l'estudi d'un remei de resultats positius, que acabés amb aquestes desavenències i amb la trencadiça de *vajilla* i mútuus desperfectes que indispensablement les acompanyen.

I com que nosaltres no'ns dirigim als que ja han tingut l'heroisme de carregar amb la santa creu del matrimoni, sinó als qui encare tenen temps per a pensar-s'hi, li varem recomanar que'l remei fos *pre-*

sentiu; no *curatiu*, perquè Deu hi guard d'un ja està fet.

I després de molts dies d'incubació, ens ha sortit amb una senzilla fórmula aritmètica, que degudament aplicada i observada, o tot lo més amb un petit error, diu que és infalible.

Aquí va:

$$a = \frac{b}{2} + 7$$

a es l'edat de la *novia*.

b és l'edat del *novio*.

Aplicat aquesta fórmula, l'edat de la *novia* ha de ser la del *novio* partida per dos, més set (set és una constant)

En efecto: suposém que l'edat del *novio*, o sigui *b*, es 24; l'edat de la *novia* ha de ser 24 partit per 2 (o siguin 12) més 7; o siguin 19.

Un altre exemple: suposem que en lloc de 24 són 30; aleshores l'edat de la *novia* augmenta proporcionalment: en aquest cas, seran 15 més 7, igual a 22; com se veu, és una cosa enraonada. I aixís proporcionalment; a un *novio* de 50 anys li cal (per a tenir

Perquè li he dit que era maca
amb ganes de bromejar,
ella ja s'il·lusiona
i es pensa que estic *torrat*;
prò la tonta, no calcula
(i a fé que és ben natural)
que si li vaig al darrera
és puerquè ella'm ve al davant.

pau) una *novia* de 32; a un de 80 (que també n'hi poden haver) una de 47.

De manera que, des d'avui, la felicitat d'un matrimoni depenjarà solzament d'una senzilla operació aritmètica; ja n'hi han que, al casar-se, en lloc d'estimar, calculen, però'ns consta que no és precisament l'edat lo que calculen.

Ja ho saben els nostres arables llegidors i belles llegidores; si al fer la sublim barrabassada no tenen en compte aquesta fórmula salvadora, i després tenen mal viure, que no'ns vinguin amb lamentacions i romanços, perquè la culpa serà ben seva.

X.

EL PUNT DE LES DONES

TRETZE SON TRETZE

Bueno, si; tretze son tretze; és el punt de les dones, però per què? Perquè no és dotze o

quinze o divuit?

Per a saber-ho, varem obrir una enquesta; i confessem francament que no ha donat cap resultat; totes les respostes no passen d'hipòtesis més o menys acceptables que no'ns satisfan pas prou. Ens han dit que'l tretze és el punt de les dones per la mateixa raó de que també se'n diu *dotzena de frare*; que les dones en general (i perdonin totes les dones) son *regateres* i que quan compren alguna cosa, contant per dotzenes, ne volen tretze, no dotze, per a que la dotzena sigui completa.

Un altre ens ha dit que era perquè les dones (i tornin a perdonar-nos) són més supersticioses que'ls homes i ho relacionava amb la superstició dels tretze a taula; però això an el nostre entendre, no és més que voltar el cossi, com diuen els dialèctics.

Nosaltres creiem que és el tretze, perquè ha de ser precisament aquest i no cap altre, fora que reformessin el calendari, i, aleshores... calcularíem...

LA NOIA PRE- SUMIDA - - -

DABILLADA de negre, car no havia passat uns mesos de una desgracia

sensible, la noia presumida era'l tot de la seva vila; admirada per aquell i aquell altre, ella, molt entramaliada i picaresca, mirava a tots amb la mateixa cara i per a tots tenia un sonriure afectuós; aquells ulls hermosíssims que Déu li havia donat, tenien tanta gracia en el mirar, sabia tant l'art de moure'ls de la una a l'altra banda, tot i coquetejant, que no hi havia

allavors i menys hi hauria are que tot ha progressat, un sol mortal que restés indiferent a les mirades de ella.

Més no tot en aquest món havien de ser roses i flors per a la nostra gentil dameta, i un dia, s'enamorà. Després, després de quatre o cinc mesos d'un patir espantós: pensar sempre amb ell; dir mal de la seva rivala, fer veure que's divertia, sortir a passeig més que de costúm i fins demanar a un jove de la seva absoluta confiança, però no molt amic del seu estimat, que anés al seu costat, per si lograva fer naixer gèlos al seu amor desitjat, la noia presumida, obtingué merescudament i en premi a la seva bondat i bellesa. l'estimació del qui tant ella adorava.

La noia presumida tenia novio i l'estimava boja-ment.

* * *

Passaren dies i setmanes i mesos i anys, i l'amor dels dos no mimbava; s'estrenyia més i més i consolidat per una perfecta harmonia de caràcters i sentiments, ja no era aquell amor foll del començ, era un amor formal i seriós, un amor que prompte esdevindria prou madur per a lligar-se eternament...

Però ja se sab que l'home proposa i Deu disposa; arribà un dia que ell tingue vint anys i la Patria'l cridà; havia de anar a servir al Rei i ell hi anava resolt i esperançat tot pensant en la prompte tornada.

La sort, que no és de qui la busca ni de qui la desitja, es girà contra ell i no tingué més remei que marxar cap a terres africanes.

No podeu imaginar-vos el tràngul d'aquell dia; amics, parents, família, tothom plorava.

La noia presumida, al sentir l'emoció aquella, plorà a llàgrima viva i agenollant-se davant l'imatge de la Verge, resà, resà ...

* * *

I vingué la primera carta i l'amor aquell madur, amb l'ausència d'uns dies havia esdevingut altra cop apassionat i la lletra parlava d'estimació, de fé, d'

amor, d'esperança... La segona lletra era més bonica que l'altra, al menys li agradava més a ella: dormint la somniava; sempre se li apareixia, i sols ella tenia estada en la seva pensa; li enviava també un retrat en trajo de militar.

Desseguida, i sense tenir espines als peus, la noia presumida anà a ensenyar-lo a la família, als amics, a les companyes, i ella, corresponent a l'amor d'ell, el portava sempre, sempre en el moneder. A darrera'l retrat hi havia una inscripció:

Para que no me olvides un momento.

* * *

Tothom pensarà que, després de tant d'amor i fe i formatge d'Holanda, la noia presumida restava tencadeta a casa seva. Ah, no! Ella anava al cine, al ball, disfrutava i es divertia desesperadament. Que per alguna cosa era la noia presumida!

STIL

13 combles d'actualitat

D'un partidari dels francesos:

1—Viure al carrer del alemanys.

2—Dir mal dels «inglesos».

3—Menjar pa de Viena.

4—Portar el bigoti a lo Kaiser.

D'un partidari dels alemanys:

5—Portar el cabell a la «parisièn».

6—Util'tzar una cafetera russa.

7—Passat se gabatx.

8—Menjar una truita a la francesa.

D'un violador de la neutralitat:

9—Agafar una turca.

D'una verduiera.

10—Vendre cols de Bruselas.

D'un municipal «alemany»:

11—Expulçar colles d'húngars de la Devesa.

D'un neutralista foll:

12—Menjar macarons a l'italiana.

D'en Tharrats:

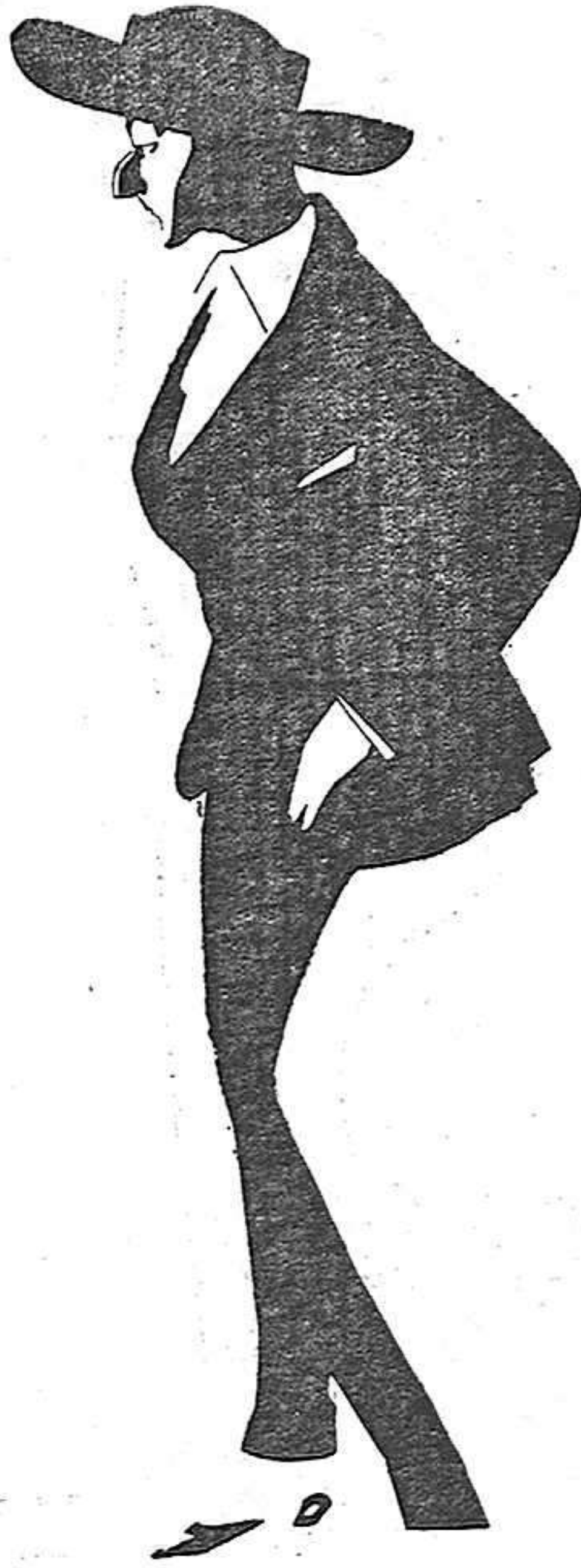
13—No dir mal de Girona i fer-hi «cultura»

El vespre a l'òpera?

El triomf serà per a mi per més que la Marieta, la Carmela i la Mercedes, em vulguin fer la denteta.

Si una mirada ha d'anar cap a elles dirigida, mostrant-m'hi jo desseguida les faré ben eclipsar.

Pisfarrà

En Ferràn Coll, *Brumell*, el nostre ninotaire barceloní.

UN ENFARFEG DEL NUMERO 13 --

AMB les llàgrimes als ulls i sanglotant, narrava el senyor Tretzets, les fatalitats que li havia sempre reportat el número 13 o sigui el punt de les dones.

Crec que totes mes dissorts ja dimanen del jorn que vaig naixer—indicava als seus íntims tertulians—Tenia 13 hores i 13 minuts de sol, el dia que vaig fer entrada en aquest món de mones; 13 dides varen criar-me i totes se'n cansaren. Durant la meua infància vaig concórrer a 13 escoles, i quan ja home, anava per soldat, me correspongué'l número 13.

No us diré més que 13 foren els oficis que vaig començar; l'últim, que era de cotxer, al cap de 13 dies vaig atropellar amb el cotxe que duia'l número 13 a una criatura de 13 anys; aquell *atropello*'m valgué 13 mesos d'ergástula. Vaig ésser venedor de bitllets de la *loteria* i amb 13 anys cap va sortir premiat. Desesperat, vaig pensar en casar-me i ben prompte em sortí una dona, un bon partit; l'escullida tenia 13 cases; més, una volta casat, vaig veure que tenia 13 defectes

i les seves finques 13 hipoteques. 13 llamps m'havessin partit!

No prou amb aixó, la meua dona va tenir 13 fills que, encara, *menos* mal, que s'anaven morint als 13 anys i no'm donaven cap disgust. Seria polític! i un dia en un *meeting* que parlaren 13 oradors em donaren 13 garrotades!

I per a acabar d'amargar-me la vida, tenia 13 parents que'm torturaven com 13 ulls de poll. I el senyor Tretzets acabava la relació amb posat de resignat quan saborejava el darrer *bok* de cervesa, que era el 13.

Acabada la vida, encare'l torturà: a les 13 del dia 13 de l'any 13, moria en la casa número 13 del carrer dels 13-dimonis, i 13 foren els amics que l'acompanyaren al cementiri.

I are, digueu-me si no n'hi havia per tirar-se 13 bales al cap.

SANALP

NSM

De com les matemàtiques fallen, perquè, tres per un (o una) don per resultat zero.

ERA un amic nostre—un bon amic—qui tenia relacions formals amb una bella senyoreta de lo que'n diem

«bona societat»; ja feia tres o quatre anys que cartes oloroses atapaïdes de lletra menuda i correcte, arribava periòdicament a les seves mans, en justa correspondència de les apassionades que li escribia'l seu seu amic enamorat. Amb els companys parlava d'ella amb l'entusiasme que dona als vint anys un «amor gran i potent, ple d'esperances falagueres per a un demà venturós que s'acostava esplèndid i radiant» (paraules d'ell en les seves cartes). Ella, *lo quería mucho, mucho, como un pájaro su nido, como sabe querer un corazón virgen que suspira por su amor idolatrado* (paraules de ella, copiades d'un llibre.)

Un dia un seu company va dir-li, amb misteri, que coneixia qui tenia també cartes d'ella, però no antigues, sinó rescents, de pocs dies enrera; i ell no ho creia, no ho volia creure, fins que li va ser presentat el rival.

El nostre amic, tot nirviós, començà amb un exabrupte:

—Fòra compliments i romanços i aném al gra: Vosté coneix a la senyoreta X?

—*Burrango!* si la conec! Si fa dos anys que hi ting relacions formals! encare avui n'he rebut carta.

—Impossible! Vosté's burla de mi!

—No sé perquè.

—Perquè fa quatre anys que'ns cartegém.

—Doncs aixís serà ella que's burla de vosté... i de mi: i miri, precisament per certes confidències que he rebut sobre suposades infidelitats d'ella, m'he deter-

minat a buscar el suposat rival, per a aclarir aquest dupte mortal. Com se diu vosté... i perdoni?

—Fulano de Tal.

—Com s'entén això? I vosté té cartes d'ella?

—No li dic que fa quatre anys que'ns escrivim?

—Però... és possible que siguem tres? perquè no és pas aquest el nom que m'han dit!

En resúm, per a no allargar; en lloc de dos eren tres el *novios* formals que tenia la del *corazón virgen*.

Els dos primers varen avistar-se amb el tercer i després d'una pintoresca discussió, varen determinar trovar-se'l dia següent per a comprovar amb les cartes als dits la *triple* infidelitat. L'endemà i a l'hora convinguda, cap va faltar: l'un darrera l'altre, varen mostrar les seves *credencials*.

Efectivament, no hi havia dupte: totes de la mateixa, totes de dates aproximades i totes sospirant *por su amor idolatrado*.

El nostre amic, com a *novio* més antic, va reunir en un sol paquet totes les cartes, i ben acompanyades de una carta de comiat, firmada per ell en nom de la *razón social*, varen arribar a mans de la que *querla mucho, mucho, como un pájaro su nido....* a tots tres.

Carícies entre casats

— Però, què'm portes? No veus que'l tretze és un mal punt?
— El mal punt va ser el meu, el dia que'm vaig casar, dona!

I veus aquí com tres per una no son tres, sino zero.

Recomanem lo succeït (rigurosament històric) an aquelles dos belles llegidores nostres, a quines ja hem avisat des d'aquestes planes, perquè seria una llàstima que per massa pa, se quedessin amb gana.

Z.

Tretze manats de ratlles curtes dedicades a

Na Pepita Barrachina

Quan vos deambuleu, totes les festes,
s'embaume'l subtil aire de perfum
i, a vostre pas, com ferits per la llum,
inclinen els mortals les seves testes.

Na Maria Bachs

Jo sé qui a vostres llavis esclatants,
vessant dolçor,
cantaria, estrenyent-vos les dos mans,
una cançó.

Na Adela Cucurull

Per tenir quelcom semblant
a la Verge Nostra Dòna,
sols vos manca una corona
amb reflexes de diamant.

Na Carme Gallostra

Si el sol ovira vostres galtes fines,
en cada una d'elles hi naix una rosa,
i an el seu entorn es veu que hi reposa
tot un bell esclat de línies divines.

Na Encarnació Gómez

De clavells, lliris i roses
n'és la vostra cara un pom,
i, en són tant i tant hermoses,
que n'encanten a tot-hom.

Na Quimeta Barris

Vos qui guardeu el tresor més preuat,
vos qui teixiu les rondalles d'amor,
tot és petit per el vostre regnat,
res apar digne de vostra dolçor.

Na Maria Roca

Com l'eura que s'enfila i se cargola
per la soca del roure, fins al cim,
aixís la gaia formosor rodola
per sobre vostre cos pur i sublim.

Na Dolors Pareias

Qui n'escolta de vostra boca, una paraula
de benhaurança
sent renàixer dins son cor la dolça faula
d'una esperança.

Na Conxita Planells

La joia matutina n'ès eixida en vostres ulls
com els estels radiants ho són en nits serenes,
i són pels navegants, fugitius dels greus esculls,
els fars de salvació del cim de les carenes.

Na Rosa Maresma

Per què quan ne passeu per els jardins,
al caure'l sol,
entona una cançó que n'entra endins,
el rossinyol?

Na Maria Martí

Sé d'un hermós llac, aont hi creixen lliris,
que d'un bell mirall, vos ne feu dolça ofrena,
i al caure damunt d'ell, els set colors de l'iris
sigueren per el món la delitosa Helena.

Na Rosa Guarimoner

Teniu una hora hermosa, al dematí
dels jorns festius, quan al toc de la campana
aneu amb el posat d'humilitat cristiana,
vostre puríssim cor a Déu a oferir.

A una forastera qui es diu Na Dolors Vila

En sou damisel·la—més fina que l'or,
sou de les que arrela—fins al fons del cor,
de cara rosada—i plena d'olors
que n'ès envejada—de totes les flors.

E.

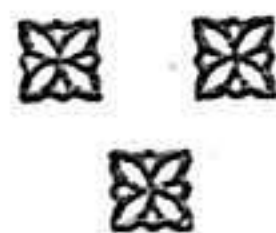
Les nostres elegants

Perquè sigui lloada ta bellesa
d'efebo florentí, va aquest Sonet:
si ell pot tenir la gracia i gentilesa
de qui l'inspira, esdevindrà perfet.

Pel riure teu, que vibra perfumat
dels teus llavis florits com la magrana;
pel teu cabell graciosament ondat;
pel coll esbelt qui la blancò encomana;

Pel teu ritme, flexible al caminar;
per tes mans que l'Amor va consagrar
com a guia i ventura d'una vida...

Sota l'imatge d'un encant fervent,
sigui aquest vers com el millor present
d'una amistat sincera i exquisida...

5

Si t'estima? Valga'm Déu!
Pot callar-s'ho; però és ben teu.

12

Se donarà molt de pisto
I serà més prim que un misto.

3

Avui sí que no pot sè;
Demà... no't responc de rē.

13

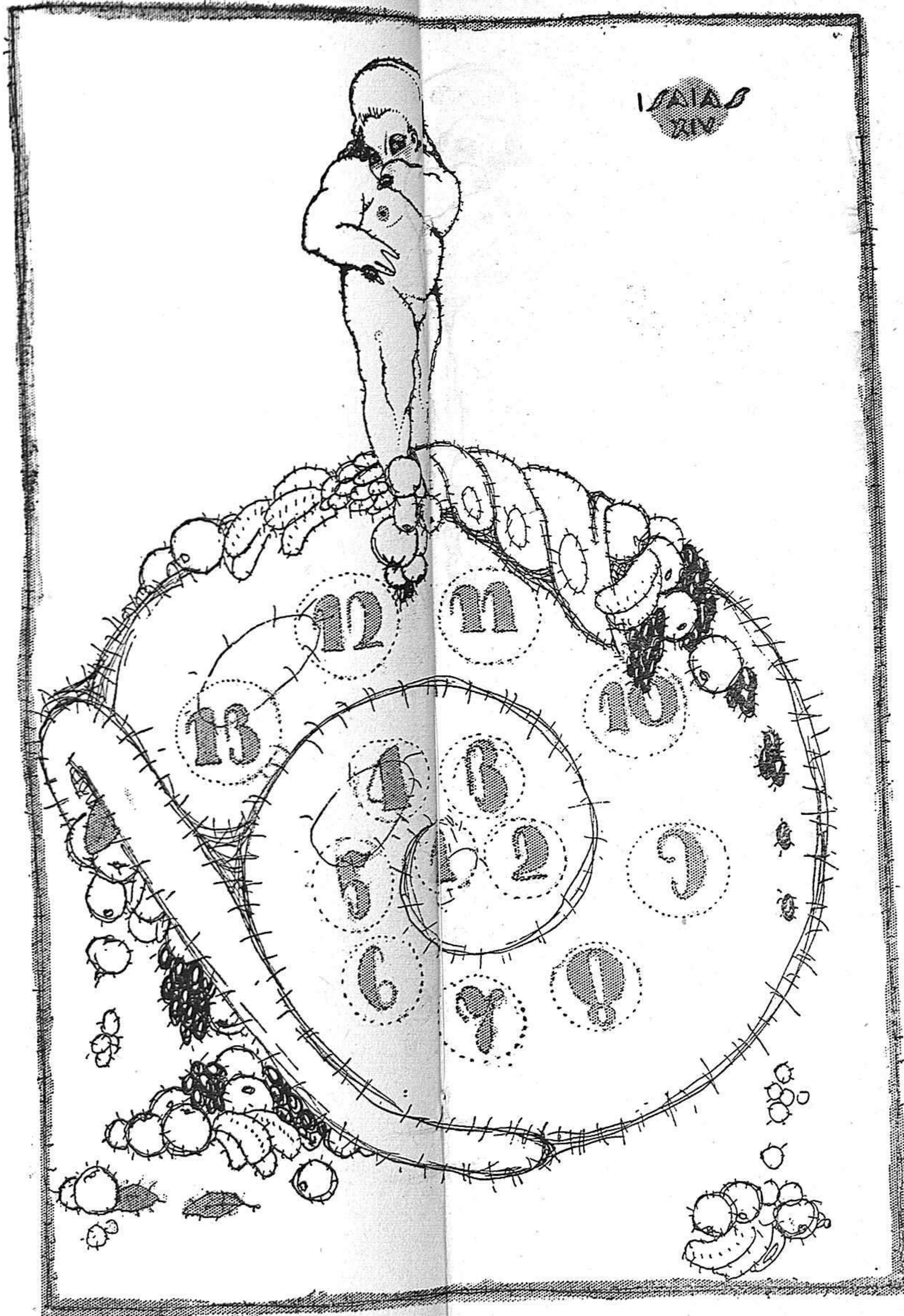
Com que'l tretze és un mal punt
tant pels petits com pels grans,
crec que si no te'n surt un
quedaràs per vestir sants.

10

Serà guapo i ben plantat
(Si no és lleig com un pecat).

4

Me sembla que anant molt bé
Serà'l trenta de febrē.

7

No ho desitgis mai; per Déu!
T'ho aconcello per bé teu.

6

Ja pot ser; ja és lo que passa,
Però no te'n refis massa.

2

Ves creient que no t'enganya;
Però a mi'm consta que ell s'apanya.

8

No hi confis: creu-me a mi;
I sento haver-t'ho de dir.

1

Pots esperar-ho amb fiança;
Qui no's cansa ve que alcança.

9

Dintre ben poc lograràs
Tot lo que desitjaràs.

11

Quan menys serà d'esperà
Aquell se't declararà.

El gran romango

—Madres las que tengais hijos; hijos que tengais parientas; parientas que tengais sobrinos: mirad que crimen tan grande cometieron tres ladrones, en la provincia de Zaragoza, a eso de las doce y media.

Saltaron las tapias, entraron turbulentas las fieras salvajes y les dieron de puñaladas en todas partes del cuerpo. A eso, la guardia que por allí pasaba... (Això, per fer gràcia, s'ha de recitar amb veu nassal i amb molta cantarella.)

AIGUA-FORTS

I

EN Negre, l'amo del café, ha demanat permís a l'Ajuntament per a col·locar en els arcs de la Rambla, aont hi té les taules, unes vidrieres i *biombos* especials per a més comoditat del públic en dies d'hivern.

Encare no ho tindrà col·locat, que en Norat ja farà la mateixa reforma, o una altre per l'istil, i l'altre café, que dintre poc s'obrirà entre mig dels dos, per a més denteta dels que no podem anarhi gaire sovint, farà poc més o menys lo mateix.

I aixís les típiques voltes de la nostra Rambla, quedaran transformades en un coquetó hivernacle, amb faixes i camises de pesseta i barretines i garibaldines penjades; i a terra, tot ple de caps de col i deixies de verdura, el día que ploqui.

II

EN el *Diario de Gerona* de divendres vàrem llegir una gazetilla alabant el treball d'en Donnini i, entre altres coses, li deia: «excelente artista» «sus poco comunes facultades» «también como siempre triunfó» «en los que raya a gran altura»

Un hom ho acaba de llegir i li ve desseguida ganas d'anar a buscar butaca per a la funció més prompte. Però agafa l'*Heraldo de Gerona* i llegeix: «O. Donnini no es el O. Donnini de hace 7 años», «nos plantifica el amigo Novo las butacas a siete reales, o sea a real por año transcurrido» (Aquets de l'*Heraldo* son molt bromistes!)

Com quedém? Que ho fa tant be, o no val la pena de anarhi? Qui te rahó?

—Els dos!—ens respon un amic—perquè'ls del *Diario* ho veien sense pagar i els de l'*Heraldo* pagaven.

Ca! rès; una diferencia de 7 rals!

III

IA propòsit de les temporades del Teatre Principal, hem de protestar dels preus exageradíssims que l'Ajuntament tolera que's paguin. Donnini era una *tomadura de pelo* que's feia als gironins i aquestos, comprenent-ho aixís, van deixar buit el Teatre.

Senyors empresaris! La paciència del públic te un límit i cuidado en que aquest es trenqui, que allavors ni pagant-nos xocolata voldrem anar-hi. *Cuidado y oldo!!*

IV

UN senyor de Girona—procurador novell per més senyes—venia de Barcelona i deia que havia visitat una exposició de ceràmica, que l'havia interessat molt.

Després vàrem saber que, pagant deu cèntims, havia entrat en una barraca de figures de cera.

V

ACÀ la Ciutat, amb aixó de les Fires, hi ha un enrenou de boig. Tot és arreglar aixó i lo de més enllà, fer rentar els vidres i fins han tret la polç de les portes de ferro!

I aquesta vegada ho han rentat de dalt a baix; ara lo que resulta és que semblen pintades de mangra i la veritat, amb tants diners que's gasten malament... en aquella Casa Gran.....

VI

PASSEM pel carrer del Nort, diumenge passat, a les set del matí; una minyona surt de la casa número.... i veu a la senyora del primer pis (que és castellana) picant

unes alfombres al balcó (*ojo Marrol!*); i li diu:

—*Senyora, es V. muy madriguera!* (Històric).

VII

PARLAVEM ja en un nostre número passat de la joventut que silenciosament treballa en el seu estudi. D'aquesta joventut, deiem que'l jove Miquel Planas n'era una esperança. No fa molt poguerem saborejar en la Redacció, de la lectura d'un drama en tres actes, original del nostre bon amic, i aquella esperança s'afermà més. En Miquel Planas ha d'intentar estrenar a Barcelona i aquesta temporada és la més indicada.

Després de la lectura hi hagué dolços, bon vi, converses i calendaris per èxits futurs.

VIII

UN nostre amic que fa sovint passejades pel carrer del Carme i no pas per buscar-hi la fetor del riu ni la visió del mercat de bestiar, sinó per unes crissàlides més que despampanants, ens conta que entre'ls veïns del carrer de la Rutlla i els del carrer del Carme hi ha una guerra encesa perquè'ls uns volien el pont més baix i els altres més alt.

No si amoinin ni els uns ni els altres; perquè si és acertat l'informe donat per la Direcció d'Obres Públiques, a la primera riuada grossa que vingui es quedaràn sense pont i nosabem lo que s'estimaràn més: si que sigui alt o baix o que desapareixi.

No us baralleu, ciutadans, que n'hi ha per poc rato!

IX

COPIEM d'un diari local, de pocs dies enrera:

«Sábese que el arrendatario del Teatro Principal »ha contratado para las próximas ferias de San Narciso, »a la compañía de ópera que acaba de actuar en el Teatro de Lisboa y que, entre otras obras, representará »*Tannhauser, Sansón, Dalila y Carmen.*»

Es veu que la música no és pas el seu fort.

Aquest mateix diari va fer morir tres vegades a un bon senyor que, gracies a Déu, gosava de bona salut; i

El notable violoncel·lista en Bernardí Gálvez, que obtingué un gran triomf en el concert donat a *Athenea*.

quan va morir de debó, aleshores s'ho varen callar per por de que fos viu.

Però, encare això és mig passador; lo que no va tenir perdó... dels interessats, va ésser una notícia que va portar temps enrera un altre diari local; deia aixís:

«La distinguida esposa de nuestro distinguido y particular amigo don N. N. ha dado a luz con toda felicidad

Marqués de Camps, hi havia una intermenable corrua de carros aturats. Un embós aixís (salvant la diferencia que hi hà entre veïcols i persones) ja l'havíem vist a les voltes, però al carrer, francament, no ho havíem vist mai.

Els nostres municipals corrien per tots cantons; n'aturaven un, renyaven a un altre (carreter) perquè no se-

guia, mentres en Marro *el bizurro*, pelejava per desfer l'embolic *en el lugar del suceso*.

Surt l'Amich sastre, i s'atreveix a preguntar:

—Però, què passa, Marro?

I aquest, conservant una mica de aquell respecte i amabilitat amb que li parlava quan era tinent d'arcalde, respon tot serio:

—No m'en parli; un escàndol. Això no pot anar ni amb rodes.

XI

D'un colomar del carrer de les Ballesleries, varen desaparèixer fa pocs dies, tots els coloms.

Quan l'infortunat propietari va anar l'endemà a donar-ne part, va declarar que a la nit havia sentit fressa al terrat i que quan al matí hi havia pujat, havia trobat el colomar enterament *incólume*.

XII

QUAN en Donnini va presentar la setmana passada, al Teatre Principal, els seus treballs de *ventriloqua*, imitant fins els lladrucs d'un gos, el públic que omplenava el galliner (*vu go paradís*) s'exaltà i vingueren les obligades i antipàtiques imitacions, i mentres un feia el gos, un altre feia el gat i un altre el bou i un altre'l burro..

Senyors! Allò no era un galliner; allò era un *Parque Zoológico*.

XIII

Lo que anem a contar, va succeir ja fa una bona temporada; quan en Prianti tenia dependents; ara no'n necessita perquè ells sols ja són prous.

Varen *posseir* un dependent per a la secció de ferreteria; i, naturalment, a l'entrar a la casa, devien ensinistrar-lo en l'art de vendre i de contentar en tot lo possible als parroquians. Mira—li deien—quan algú demani alguna cosa que no tinguem, no'l deixis marxar aixís com aixís: a falta de lo que demana, li ofereixes articles semblants que li puguin fer el mateix servei, o que li facin recordar que'ls tenim, si un dia li convenen.

El xicot aprofità'l concell.

L'endemà, mentres estava col·leccionant unes xarneres, entra una senyora:

—Déu lo guard.

—*Muy buenas*, senyora; què se li ofería?

—Voldria un rull de paper higiènic.

Si vindrà, si no vindrà?
Si m'estima? M'avorreix?
Serem feliços els dos?
Sí! L'oràcul no menteix?

»un hermoso niño, venido al mundo el día 3 del corriente.

»Del accidente, resultaron heridos tres obreros que allí trabajaban.»

« = En las obras en construcción en la casa n.º 10 de la calle X. derrumbóse un andamio a causa, según se dice, de un falso apoyo.

»Damos la enhorabuena a los padres del recién nacido.»

Dintre la carrincloneria gazetillera, els nostres *rotatius* també saben cultivar l'humorisme.

X

ERA dissabte passat entre nou i deu del matí, que'ls carrers presentaven un aspecte ben curiós: a causa d'un embós de carros entre'l Pont de Pedra, baixada del Molí, de Sant Francisco i Carrer Nou, els que anaven arribant per tots indrets tenien que aturar-se, fins al punt que des del portal de França fins a la plaça del

—Si senyora; desseguida.

El xicot busca i remena per tots cantons i no troba lo que li demanen. Corra cap a l'altra botiga i pregunta tot astorat:—Què no hi hà paper higiènic? Es que allí no'n trobo.—No, s'ha acabat; un dia d'aquests n'arribarà.

Tot mal humorat se'n torna, i diu, tan complascent com va saber:

—Senyora, no la puc servir: s'ha acabat. No li fóra igual paper de vidre del zero?

rà prou amb tant de bó com hi haurà per aquestes terres...

Avui veurem aquells trajos de vellut, de cheviot i llanes, adornats per les nostres estimades modistes i que les seves mans graciosíssimes han transformat en models dislocants; avui veurem aquells berrets, aquelles plumes i aquelles fantasies i ens creurem estar en un paradís on la gloria són les dones i la felicitat l'amor d'elles...

II

VOLTANTS de fires; començament de la temporada d'hivern; arribada d'estiujadors; bona ocasió per a sorprendre amb *toilettes* elegantíssimes, amb capes *dernier cri*, *grand chic* a les nostres damiselles^a

Com que aquest any la capa serà'l *clou*, nosaltres per tot comentari direm que'n agrada i si algun repar hi trobem, és perquè ens priva de veure els cosos ondulats...

Per ara mireu quina llista *Voilà nos charmantes*:

La gentilíssima *Julia*: color blau marí.

La colossal *Mercedes*: cheviot de color.

L'entremaliada *Antonia*: » » »

La refinada *María*: blau marí forrada blanca.

Les petites *Carmelita*, *Pilar*, *Victoria* i *María*...

I d'altres que'n sortiràn!

III

UN balcó sense flors i fulles verdes i enredaderes, és un balcó on l'alegría no hi té estada; és trist i la seva tristor melancòlica fa que'ls aucells de dintre, pateixin igualment d'aqueixa malura. En canvi un balcó engalanat amb testos i plantes de colors sortints i esplendorosos, és una joia pels qui l'habiten i pels vianants que al veure'ls riallers dirigeixen allí les mirades.

Jo'n conec un de balcó llarg, molt llarg, de les Ballesteries, que'ls aucells hi són a parells i ben certament d'escullides nissages; allí hi veureu a la *María*, la blonda per excelencia; la *Josefa* aristocràtica figura de gentilesa exquisida; la *Carmen*, esbelta i graciosíssima; la *Pepeta*, gentil i xistosa; la *Lluïsa*, amabilíssima, etc.]

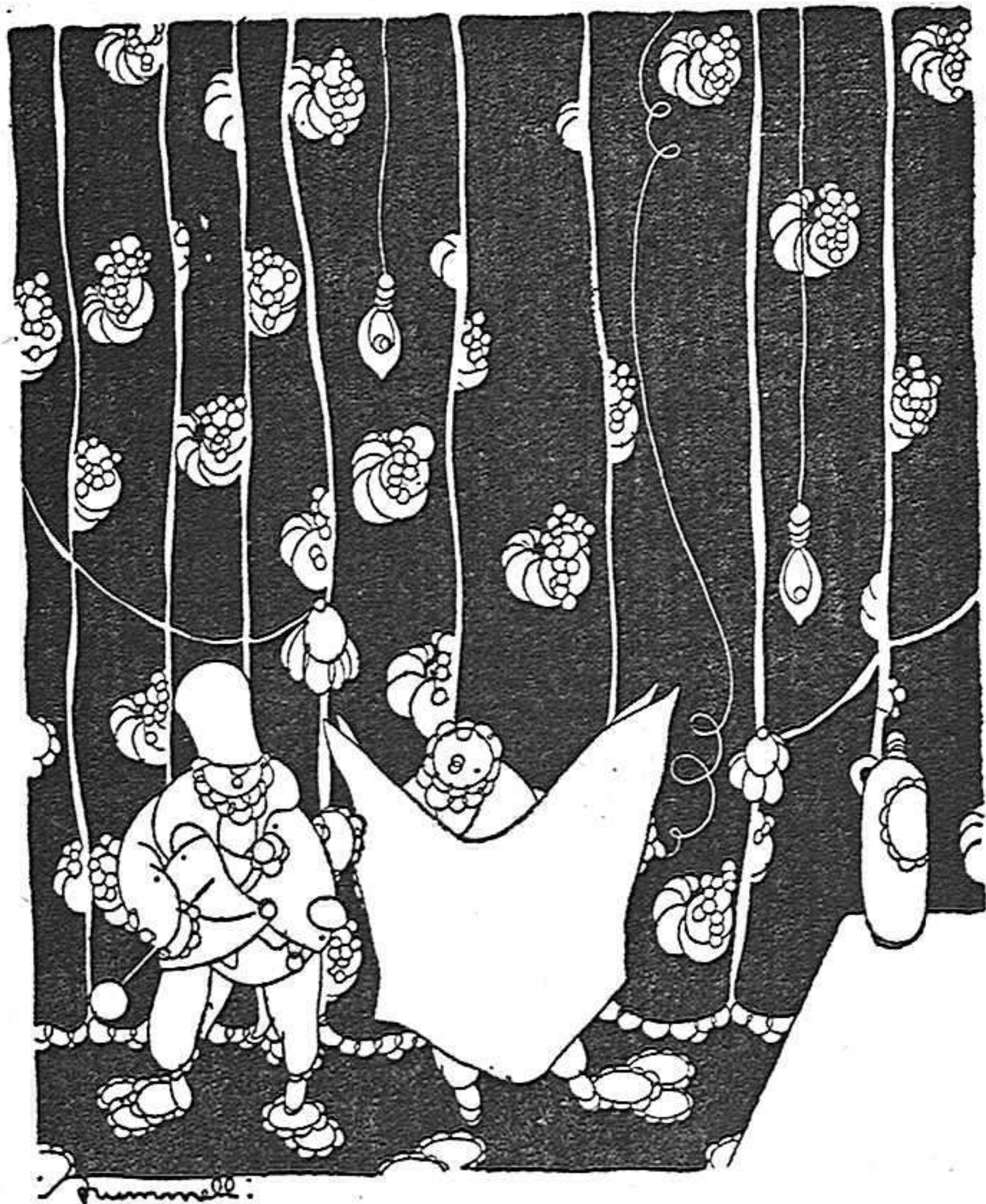
Però, en aquest balcó, no hi hà prou poesia. hi falten uns testos, unes fulles verdes i unes enredaderes...

Aquestes plantes cuidades per tantes mans delicades, brotaríen amb fortaleça, s'aixecaríen ufanoses per les baranes del balcó, s'enfilarién paret amunt i els aucells de dins, les nostres estimades, cantarién més alegres, refilaríen amb veu més clara, i els vianants saturats per tanta gracia i privilegi, hauríen d'aixecar la testa i les envejaríen...]

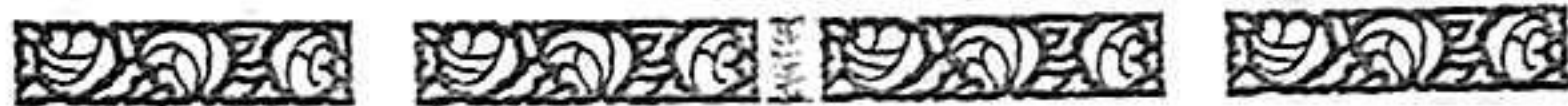
IV

Es forastera i acompanyada de la *Josefa* la seva parenta d'elegancia refinada, passeja per nostre boulevard; usa *impertinentes* i la seva *toilette* és verament esplèndida, rematada per un coll *María Stuard* i un originalíssim capell...

Ha vingut de castellanés terres i munions de mans

- Què diu el diari?
- Que'n maten tants per allà dalt.
- Ah! Ells diràn!

POTINS

AVUI i el dia de Tots Sants, coincidint amb la sortida d'AIGUA-FORTS, podrem tenir la joia d'admirar el gran esclat d'elegancies femenines que treuràn a lluir la moda d'enguany per les nostres Rambles.

Avui, a la sortida de missa de dotze, la vista ens farà mal de tant anar per aquí i per allà buscant en tot aquell bé de Déu unes mirades esperançadores i avui que serà l'inauguració oficial de passejar per la Rambla, necessitarem quatre ulls, que amb dos no n'hi hau-

han aclamat llarg temps el seu difícil art que ha conreuat fins ara. La tenim entre nosaltres i això és prou per alegrar-nos, ja que'l nostre jardí ha sigut augmentat per una amabilitat extremada i que en *Santiago* no's cansa d'alabar.

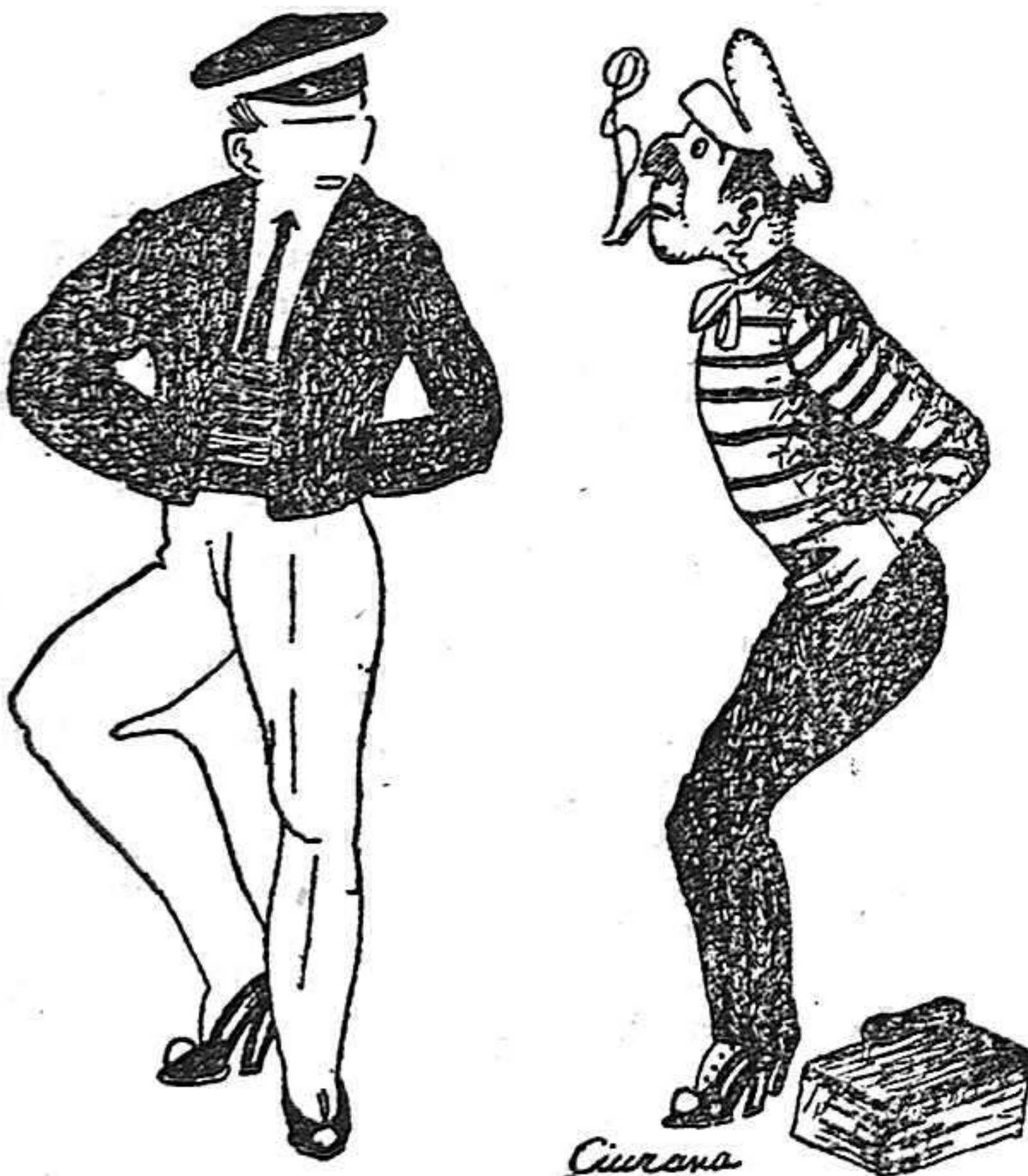
V

UN bon amic nostre ens dona una ressenya agradable i original. Amb paciència i anant buscant d'aquí i d'allà ha pogut trobar les noies de 13 cases del número 13 de 13 carrers. Les voleu conèixer?

- 1 Carrer Progrés : Maria i Lolita Llapart.
- 2 » Ciutadans : Manolita Collell.
- 3 » Cort-Reial : Trini Lagrifa.
- 4 » Ballesteries : Pepita (modista), Narcisa i Maria Carbó.
- 5 » Albareda : Pilar, Maria-Dolors Matas.
- 6 » Pavo : Maria Castelló.
- 7 » Nort : Tresita Sagrera.
- 8 » Barcelona : Maria i Margarita Garcia.
- 9 » Força : Una casa gran, a l'antigalla : no hi ha solteres.
- 10 Rambla Llivertat : Es una casa de pedra maciça. No hi ha solteres.
- 11 Plaça del Gra : Conxita Planells.
- 12 » » Vi : Pepita i Maria Claramunt.
- 13 » de Sant Agú stí : Encarnació Gómez.

Mireu la paciència d'aquest bon xicot si ha sigut grossa que quan no podia de dia, demanava al *sereno* o vigilant li dongués els noms de *los cuerpos del delito*.

El nostre jovent ja sab, doncs, si vol enviar alguna postal, les belleses que s'amaguen dintre'ls números 13 de les 13 cases de 13 carrers de Girona.

— Caló! El Govern francès ha comprat un mil lió de sabates pels soldats.

— Aquesta és la meua. Li oferiré els meus serveis de cira-botes i juro fer-me una fortuna!

VI

DEIXEU que aquest *potin* sigui un el·logi justicier al coll esplendorosíssim de la nostra admirada damisel·la na E. D.

Si un coll mereix el·logi per sa bellesa, aquest és el d'ella i ningú amb tant dret com ella pot exigir, se li faci justícia.

L'he vista deambulant per la Rambla i ha vingut per casualitat davant meu; la E. D., tota *bibelot* i amb una gràcia *lilial* s'ha agegantat sobre les altres i son coll alabastrí, pedestal d'una romana testa, contrastava bellament amb el verd de la brusa.

Al veure aquella perfecció m'ha vingut a la pensa un vers—deliciós com tots els d'ell—d'Alfred de Musset:

«Je vis que, devant moi, se balançait gaiement
 Sous une tresse noire un cou svelte et charmant;
 Et, voyant cet ébène enchâssé dans l'ivoire,
 Un vers d'André Chénier chanta dans ma mémoire,
 Un vers presque inconnu, refrain inachevé,
 Frais comme le hasard, moins écrit que rêvé.
 Et, tout en écoutant, je murmurais tout bas,
 Regardant cette enfant, qui ne s'en doutait pas:
 «Sous votre aimable tête, un cou blanc, délicat,
 Se plie, et de la neige effacerait l'éclat.»

I nosaltres, davant d'ella i davant el vers, no tenim altre remei que descobrir-nos...

VII

LA rivalitat aquesta vegada és entre dos *tremendus*. L'Arribà una forastera i l'un d'ells, desseguida i quasi corrents se li posà al costat; ella, després d'uns dies, deixà que'l *galante* li escrigués un pensament al vano; passaren temps i l'un i l'altre es cansaren d'aquella *lata*; però ella al quedar lliure sigué festejada per l'altre, al qui també acceptà. Més lluny i ja amb tota franquesa ell—qui per més senyals direm que parla igual bé el català com el castellà, encare que castellà sigui i castiç i el seu nom acabi amb Z—no podia tolerar de cap manera que'l vano de la seva estimada portés un pensament del seu *antecesor*, i és clar!, el borrà. A canvi d'aquell, hi posà un sonet. Diu aixís:

«¡Abanico o feliz mudo testigo
 de ensueños de amor, que placenteros
 conoces sus secretos, el primero
 y eres su confidente y buen amigo!
 Si pudiera trocar me yo contigo,
 si supieras lo mucho que te quiero
 verías que no en valde considero
 venturosa tu suerte y la vendigo.
 Tu ves sus ensueños de color de rosa
 penetra su escondido sentimiento
 que, cual leve y pintada mariposa
 vuela, y está su amor y pensamiento.
 Quien fuera tu, abanico venturoso
 y así fuera del mundo el más dichoso.»

I veus-aquí com ara la forastera es venta amb un vano que avans hi havia un pensament de l'un i ara un sonet de l'altre.

I ella encara diu que tant se li endona el de l'un com el de l'altre: tots estan prou malament.

VIII

AQUEST any si no tenim un Tixier que'ns faci *badá* enlaire, ni podem anar a ballar al Menestral, te-

nim la sort de poguer comptar en el programa un partit de *foot-ball*, una carrera de *side-cards*, etc., etc.

Lo que no va al programa i lo que pot-ser el jovent no sab encare, és el bé de Déu que veurà pels carrers i la gracia que escamparà per tot Girona, des de la carretel·la adornada amb boles i colors vermells i rojos, les presidentes de la novillada que, si no plou, tindrà lloc el dia de Sant Narcís. El jovent ha escullit de lo bó i millor de les nostres menestres i veurem a les Maríes, a les Carmens i a les Loles, adornades amb la clàssica *mantilla* espanyola i fent amb el mocadoret la senyal de quan s'ha de burjar al toro. Elles, les nenes, modestes i santes, quan vegin el toro, ja no's recordaran de ningú, aplaudiran al que més s'atreveixi, al que més bé planti les banderilles, oiran el brindis a elles dedicats i el cor se'ls omplirà de joia al pensar que presideixen una gentada de 4 o 5.000 ànimes.

I ja no's recordaran que són modestes; ja no voldran més que toreros al seu costat; ja no's recordaran que'l toro és noble!

Amb aquell sol, amb aquell cel blau i pur, amb aquelles *valentes* dels *díastros*, s'emborraxaran d'alegría i es donaran de ple a les exigencies del públic que —qui sab!—les insultarà i les hi dirà paraules grosses.

Aquestes mateixes jovenetes, en la diada dels morts, segurament les trobareu al cementiri resant, i al matí hauràn anat devotament a missa de dotze...

IX

L'esperava amb les ungles llargues, amb una cara furiosa i amb ganes de senyalar-li la fatxada.

Però, què tenia la nostra amiga que tan furiosa estés, que tan canviada la trobessim? Una lletra, una lletra d'una altre; tenia una rivala.

«Amigo Juanito: Verdad de las verdades que me quieres? No tienes ningna otra novia, verdad? No; no puede ser que tu, con esta cara tan guapa, no haya quien te adore en esa; pero cuidado, ya sabes sufriría mucho, mucho ..

Adios! que viene mamá. Te envía un beso tu

Jacinta.»

Qui pogués ésser d'aquest afavorit que ademés de guapo i ben plantat, gasta dues novies!

X

PER acabar de perfeccionar la seva distinció, les he vistes que compraven aucells a la Rambla de Canaletes. Hi eren totes tres; les germanes i la cosina, i triaven d'una gavia a l'altra.

Eren uns aucells bonics, colorits de diferents tons i petits, molt petits. He pensat amb el jardí, amb el brollador, amb les flors i amb els aucellets diminuts dintre gavies viselades i glonxadors de totes menes, i no m'he sabut sostreure d'un pensament. D'aquest pensament no sé que triar-ne: si el desitjar ser aucell per ésser cuidat per les tres i si ser entre les tres per a cuidar els aucells.

Em sembla que això últim és preferible!

XI

DEMATÍ, dematinet—avans de les set—ell s'espera a la plaça de l'Oli. (Ell és un bon amic i col·laborador nostre).

Pel carrer de Sabateries Velles, escales del Correu

Ingenua

— Vols dir que som prou grans per a festejar?
— Sí, home; no veus que ja ens hi veiem!

i Ballesteries, veureu la parella enamorada, anar cap a Sant Feliu, a missa; ell, amb aquella formalitat tan seva; ella, angelical com una bella *Esperança*.

Nosaltres—una mica dormilecs—li diríem, a n'ella, que si li faltessin proves, sobraria aquesta sola: que'l nostre amic i col·laborador s'aixequi cada dia a les sis, encar que sigui per l'encís de resar amb l'estimada...

XII

VENIEN de la Devesa les dues bones amigues endolades: la Pepita, la del caminar de reina i llavis encesos, i la *Teodora*, que's blinca gràcilment i és jogatera com un infant. El *pollo* les acompanyava: la parella discretejava, mentre la gentil *Teodora* jogava amb el vano, amb una graciosa negligencia.

A l'arribar a l'Argenteria, es varen despedir: l'amiga va seguir de dret; ella va desfer el mateix camí tota sola, cap a la plaça de Sant Agustí; ell va juntar-se amb un amic. I pensar que nosaltres l'hauríem tan ben acompanyada...!

XIII

SÓN dugues germanes. Vesteixen igual, caminen igual, tenen la pose igual, són devotes igual i si les veieu al carrer les trobareu iguals.

Si tingués de modelar les seves testes i de la meua obra en sortís una *obra mestre*, no tindria altre lema, no sabria trobar altre lema que aquest: «Serenitat».

Les dugues representen la serenitat i per res mouen el cap, res les distreu, res les interessa més que lo altre i tot ho troben igual.

L'elegancia en el vestir, la modestia i l'educació són patrimoni de les dugues germanes: Paquita i Tula.

De on són? Aneu al carrer del Carme...

Francisco Solá

Optica i Joieria

CASA DE CONFIANÇA

RAMBLA

Marcís Martí Trayter

PROCURADOR DELS TRIBUNALS

FIGUEROLA, 17, 2n.

FARMACIA I
PERFUMEIA**La Creu - Roja**

PLAÇA DE L'OLI

**Gas, Aigua,
Electricitat**

Es cuida d'instalar-ne

La CASA

BOIX

Carrer de les BALLESTERIES, 17

Raimonda Creuhet

Berrets de totes menes

Trajos per a nins

Corbates, elastics, &

Saló de Modes

RAMBLA, 29

Perruqueria Dalmau

INMILLORABLE CONFORT

SILLONS AMERICANS

CIUTADANS, 1, pral.

**Drogueria d'en
Victor Sarquella**

OBJECTES FOTOGRAFICS

Papers, Cartulines Aparells, Plaques, etc.

LA CASA MES SERIA

PROGRES, 21

Dalmáu Carles & Cía.

EDITORS

PLAÇA DE L'OLI, 1. - GIRONA

Casa Maresma

GUANTS I NOVITATS

ABEURADORS

**Confiteria
NEGRE**El rendez-vous de l'alta societat
gironinaREFRESCS : CAFÉ : LICORS : PASTES
RAMBLA**Celler Llach**

VINS

COLLITA PROPIA

VINS GENEROSOS

CIUTADANS

**Francisco
Massot**MERCERIA NOVITATS
VANOS OMBREL·LES

ARGENTERIA

**Cucurull--
SASTRE**ESPECIALITAT EN
TRAJOS FORMA SASTRE
PER A SENYORA

CIUTADANS, 3

Perruqueria higiènica**J. FARRÉ** Pujada del
Pont de Pedra

SERVEI ESMERAT

Massatges americans

AMERICAN BARRESSOPONS - DOLSOS
REFRESCS

VINS DE MARCA

OBERT TOTA LA NIT

RAMBLA, 11